

GEPLANDE WERKEN GEMEENSCHAPPELIJKE MAAS T.B.V. HOOGWATERVEILIGHEID

ir. Peter Agotha

13/2/2023

De Vlaamse Waterweg nv (DVW)

- extern verzelfstandigd agentschap (ENA)
- departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)
- verantwoordelijk voor de (bevaarbare en bevlotbare) waterwegen in Vlaanderen
 - kanalen: o.a. Albertkanaal, Zuid-Willemsvaart, kanaal Briegden-Neerharen, ...
 - rivieren: o.a. Gemeenschappelijke Maas in 6 Vlaamse gemeenten: Voeren, Lanaken, Maasmechelen, Dilsen-Stokkem, Maaseik, Kinrooi
- Gemeenschappelijke Maas
 - dagelijks beheer zomerbed, winterdijken + dienstweg, afsluitconstructies beken, etc..
 - lange termijn projecten: planning, studies, vergunningaanvragen, ...
 - veiligheid van de bevolking in het binnendijks gebied (= gebied aan de landkant van de winterdijk)
- samenwerking met Rijkswaterstaat (RWS) Zuid-Nederland
 - district Zuid-Oost: mede-rivierbeheerder Gemeenschappelijke Maas
 - Maaswerken: opdrachtgever werken Consortium Grensmaas en kleinere ingrepen

Gemeenschappelijke Maas

- tussen Maastricht en Kinrooi ong. 25 m verval over ong. 50 rkm (ong. 0,5 m/rkm)
- grensrivier tussen beide Limburgen
- regenrivier: gemiddeld 235 m³/s, maar variërend tussen 10 m³/s (en minder) en 3.000 m³/s (en meer)
- grote stroomsnelheden (bij groot debiet) -> kleine fractie wordt meegenomen -> grindrivier
- ongestuwd -> onbevaarbaar (wel bevaarbaar ten noorden van Ohé & Laak/Heerenlaak)
- 2 à 3 km oostwaarts gedurende laatste 1.000 jaar
- 1984-2005: Maasdijkenplan -> versterken/verhogen winterdijken: bescherming tegen een hoogwatergolf van 3.000 m³/s (+ overhoogte van 0,5 m)

Rivierbeheer Gemeenschappelijke Maas

- hogere veiligheid door “ruimte voor de rivier”-principe: geen achteruitgang t.o.v. 1995
 - winterdijken terugtrekken i.p.v. verhogen
 - zomerbed verbreden
 - winterbed verlagen
 - geleidelijke overgang zomerbed-winterbed i.p.v. steile zomeroevers met breukstenen
 - aantakken van grindplassen
 - verwijderen infrastructuur uit het winterbed
- integrale aanpak
 - daling van de waterstanden bij hoge afvoeren
 - geen impact op waterstanden bij lage afvoeren: zomerbed niet verdiepen
- grensoverschrijdende samenwerking
 - afstemming in VNBM en diverse werkgroepen
- synergieën
 - natuurontwikkeling = neveneffect van de rivierverruiming (duurzaam ecosysteem, hoge milieukwaliteit, instandhouding habitats)
 - zachte recreatie (wandelen, fietsen)

Levende Grensmaas (Nederland: Grensmaasproject)

na 2008:

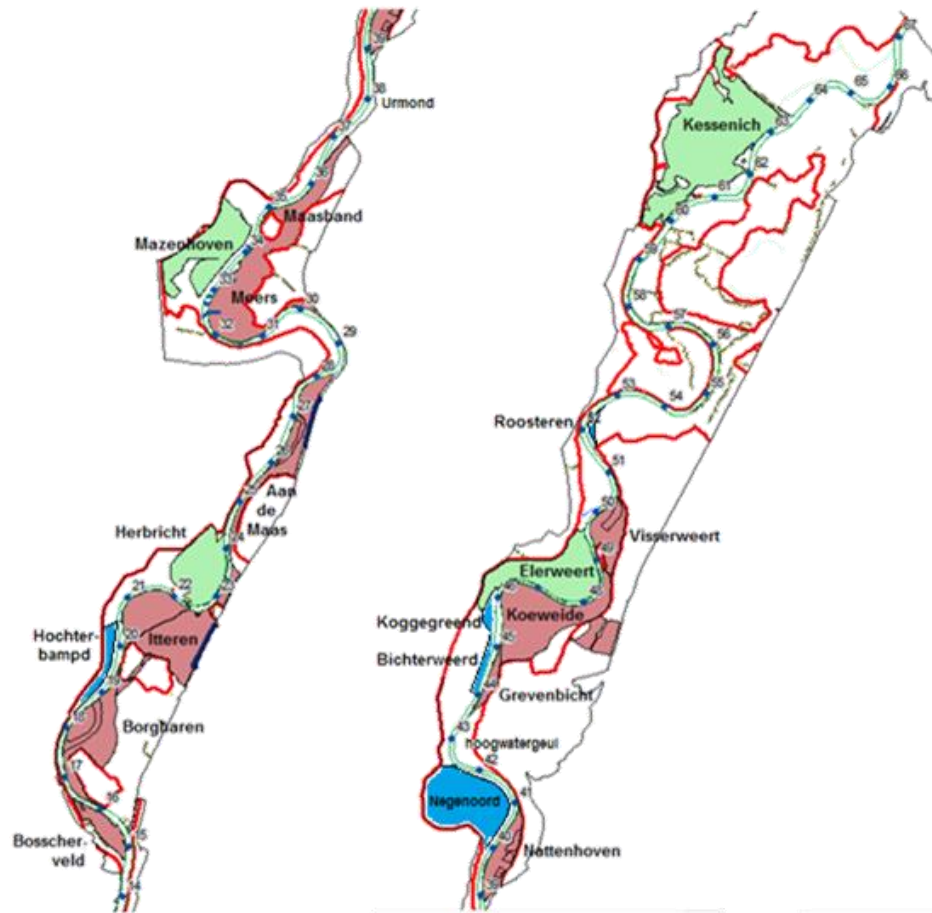
- inschakelen grindplas Hochter Bampd
- afgraving zomeroever Herbricht
- inschakelen grindplas Negenoord
- afgraving zomeroever Groeskens-Negenoord en Koggegreend
- afsluitconstructie Vrietselbeek
- Boyen-Veurzen: winterdijkterugtrekking + (gem. 4 m) weerdverlaging (100 ha; 6M m³ grondverzet) -> 1,6 m waterstandsdeling

resultaat: significante daling van de waterstanden bij hoge Maasafvoeren

! nog heel wat projecten gepland

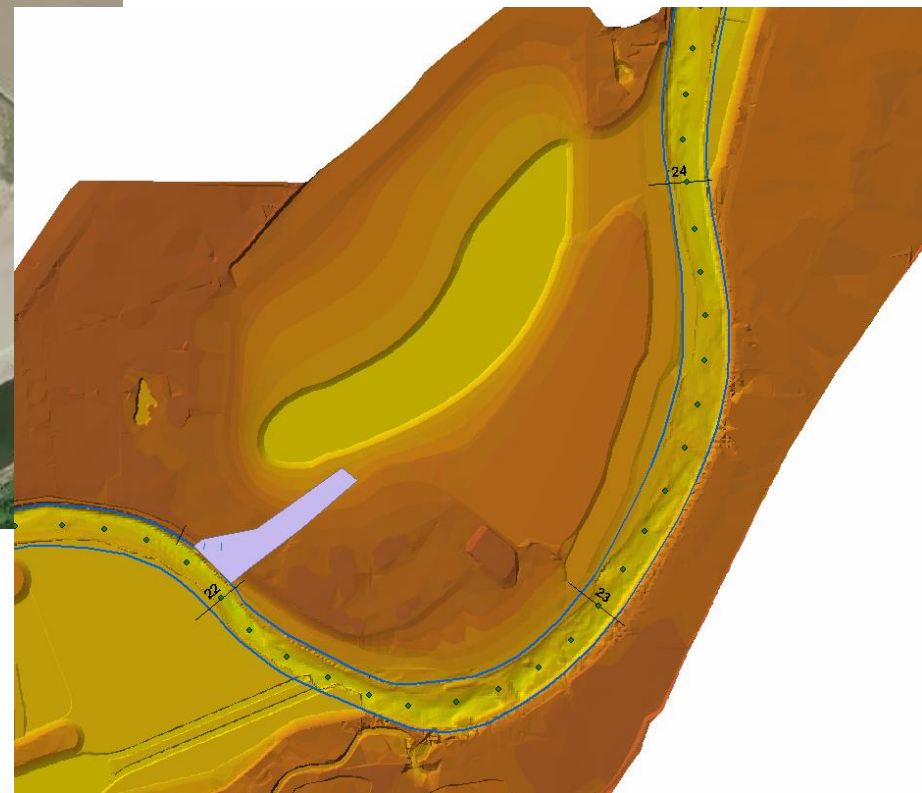
Flessenhalzen

Herbricht - Kotem

Herbricht: uitdoofbeleid lange termijn: doorlaatconstructie

Kotem

lange termijn: weerdverlaging

Kotem - Bichterweerd

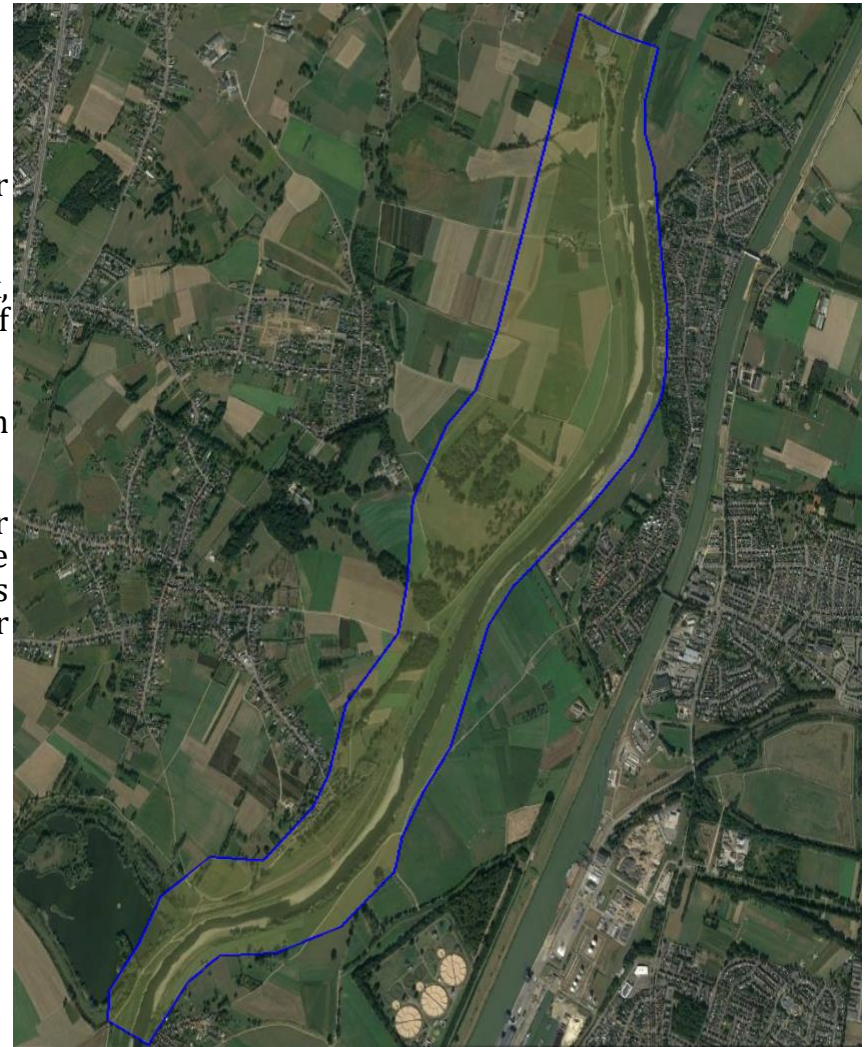
mijnverzakkingsgebied bij Mazenhoven-Leut-Meeswijk

- dijkdoorbraak/overstroming Vught, Eijsden, Lanklaar, Leut, Meeswijk, Mazenhoven, Stokkem = 10.000 bewoners
- drinkwaterwinning (beschermingsgebied) -> geen vloeistofleidingen binnendijs
- meer ruimte voor de rivier

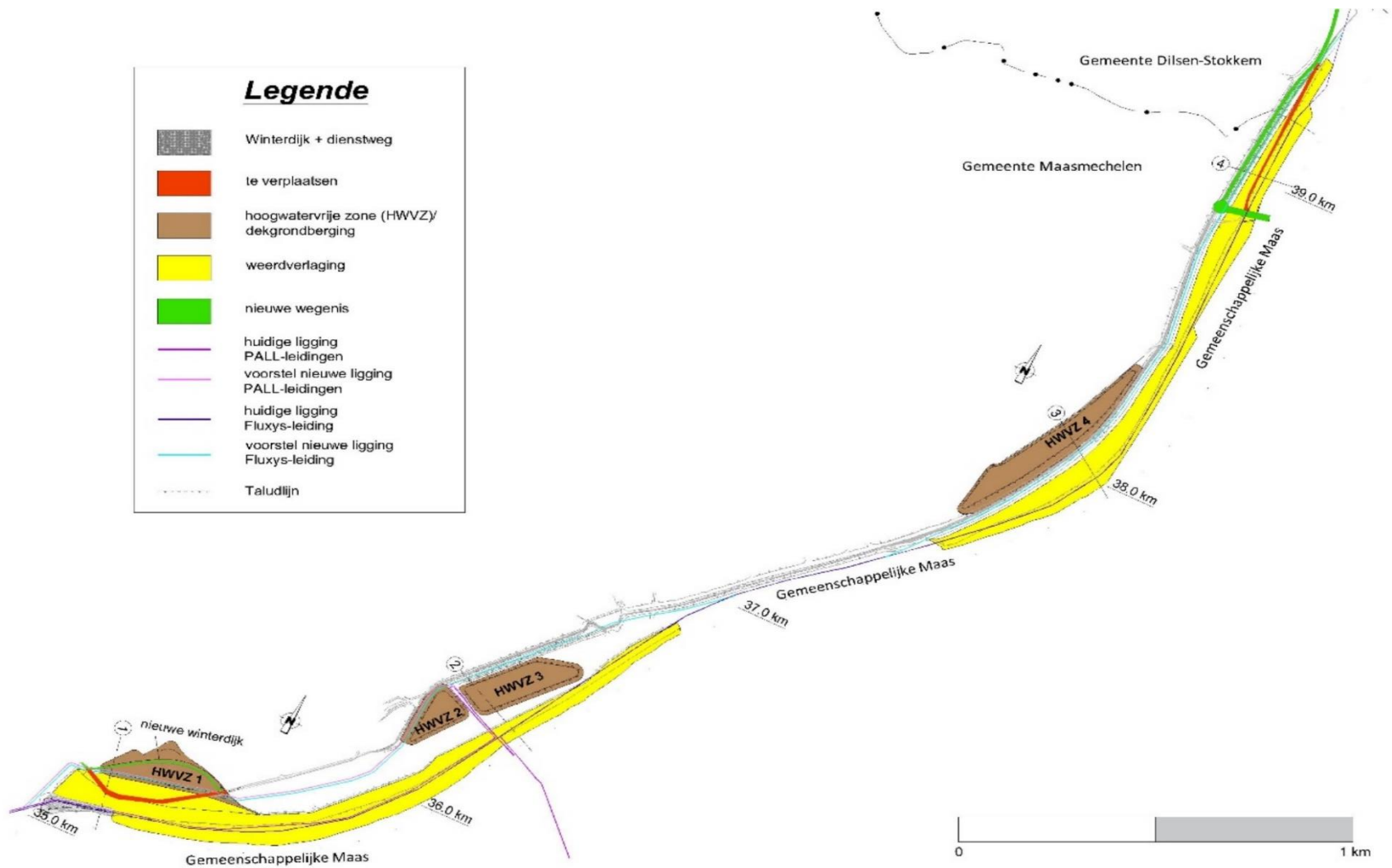

Mazenhoven-Meeswijk-Molenveld

- winterbed tussen rkm 34,9 (noordzijde Maasbempder Greend) tot rkm 39,5 (afsluitpost Fluxys t.h.v. Molenveld)
- noordelijke en zuidelijke zone (grens t.h.v. rkm 37,3)
- Verplaatsing van nutsleidingen van de zomeroever naar de winterdijk: Fluxys + PALL.
- noordelijke zone: verlegging N742 tot op winterdijk, daarnaast vrij liggende dienstweg (recreatief medegebruik fietsers en voetgangers)
- veilige verbinding tussen veerstoep, de N742 en dienstweg + kajakhelling en boothellingen
- grondverzet: dekgrond van weerdverlagingen naar hoogwatervrije zones: grond lokaal, binnen projectzone hergebruiken (transporten door dorpen vermijden); er is een grondoverschot; bij de optimalisatie wordt er gestreefd naar een balans in evenwicht
- terreinverwervingen
- MER

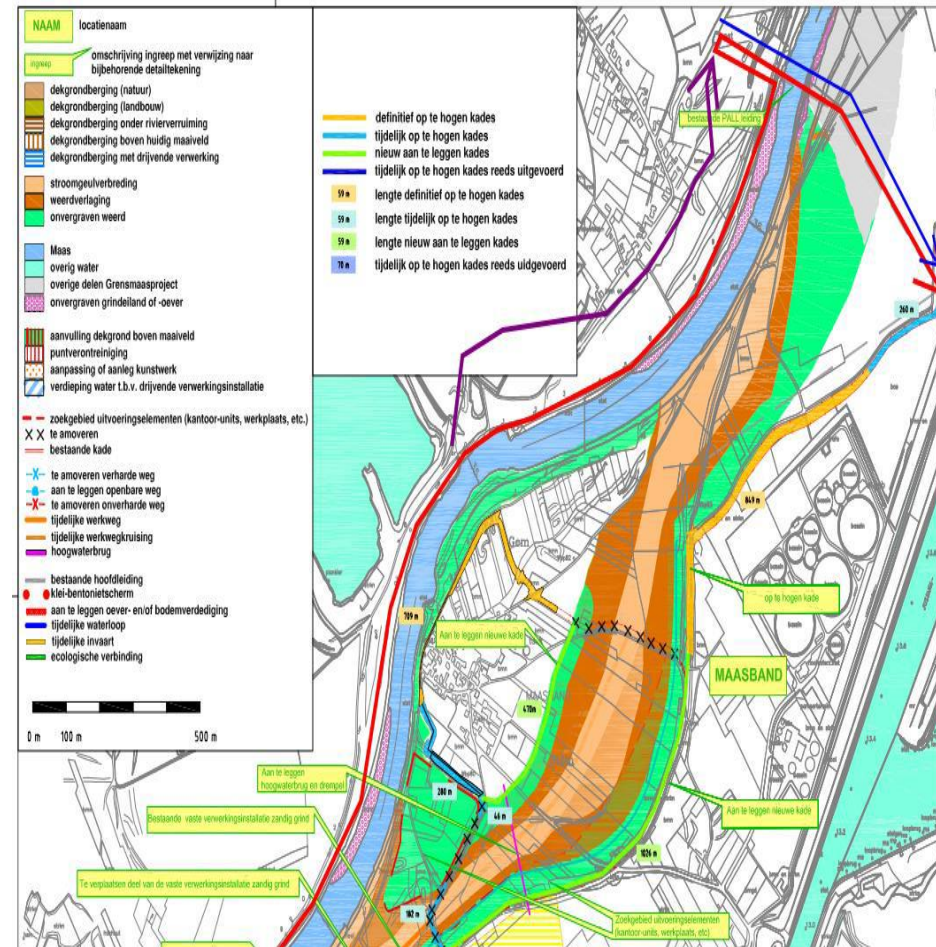

Mazenhoven-Meeswijk-Molenveld

Mazenhoven - Meeswijk

- rood: PALL (18" + 8" reserveleiding)
- blauw: onderboring PALL
- paars: verlegging (PALL + Fluxys)
- rivierverruiming
- Nederland: nevengeul Maasband

Mazenhoven-Meeswijk

verplaatsing leidingen, terugtrekking winterdijk
& verlaging zomeroever

knelpunt Urmond

- Maas ingeklemd tussen beschermd ooibos in België en hoog gelegen kern Urmond (slibdepot) in Nederland
- flessenhals blijft: zware oeeververstrekking over ong. 300 m

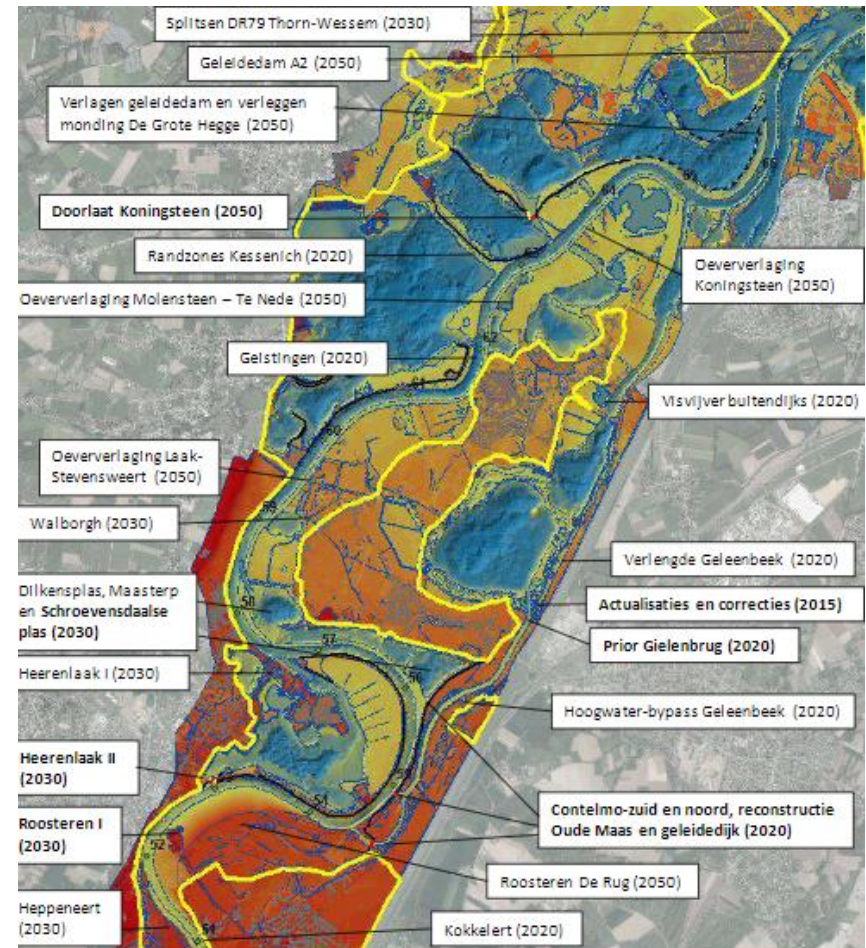
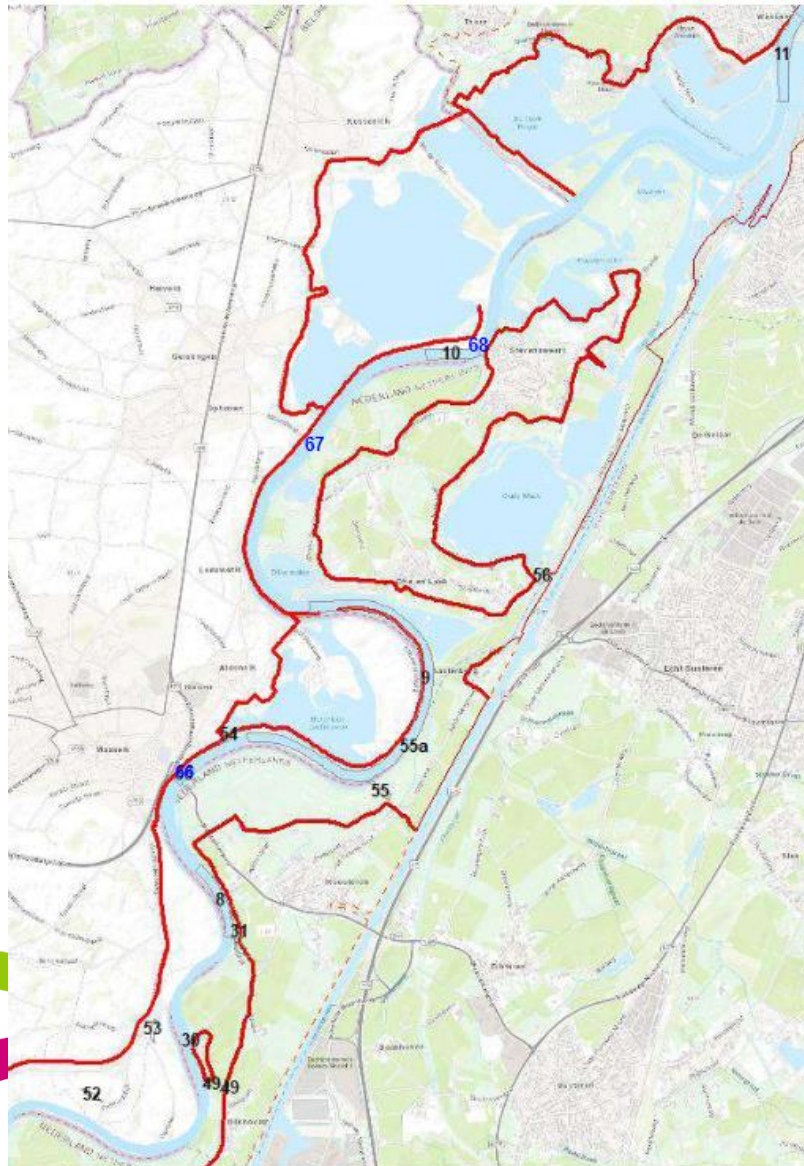

Meeswijk-Molenveld

verplaatsing leiding, verbreding zomerbed en
weerdverlaging

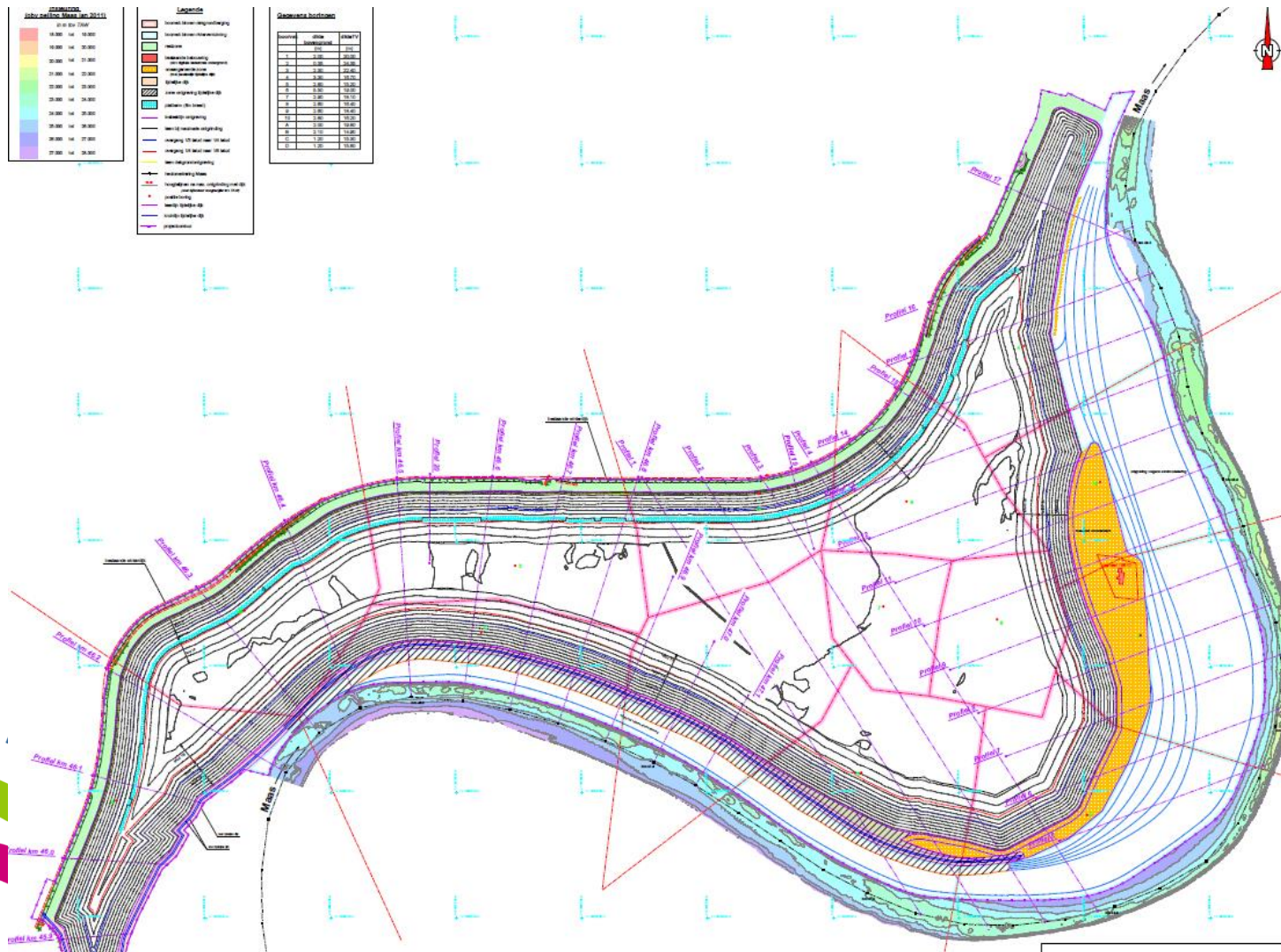

Bichterweerd - Koningsteen

Elerweerd

= project Steengoed

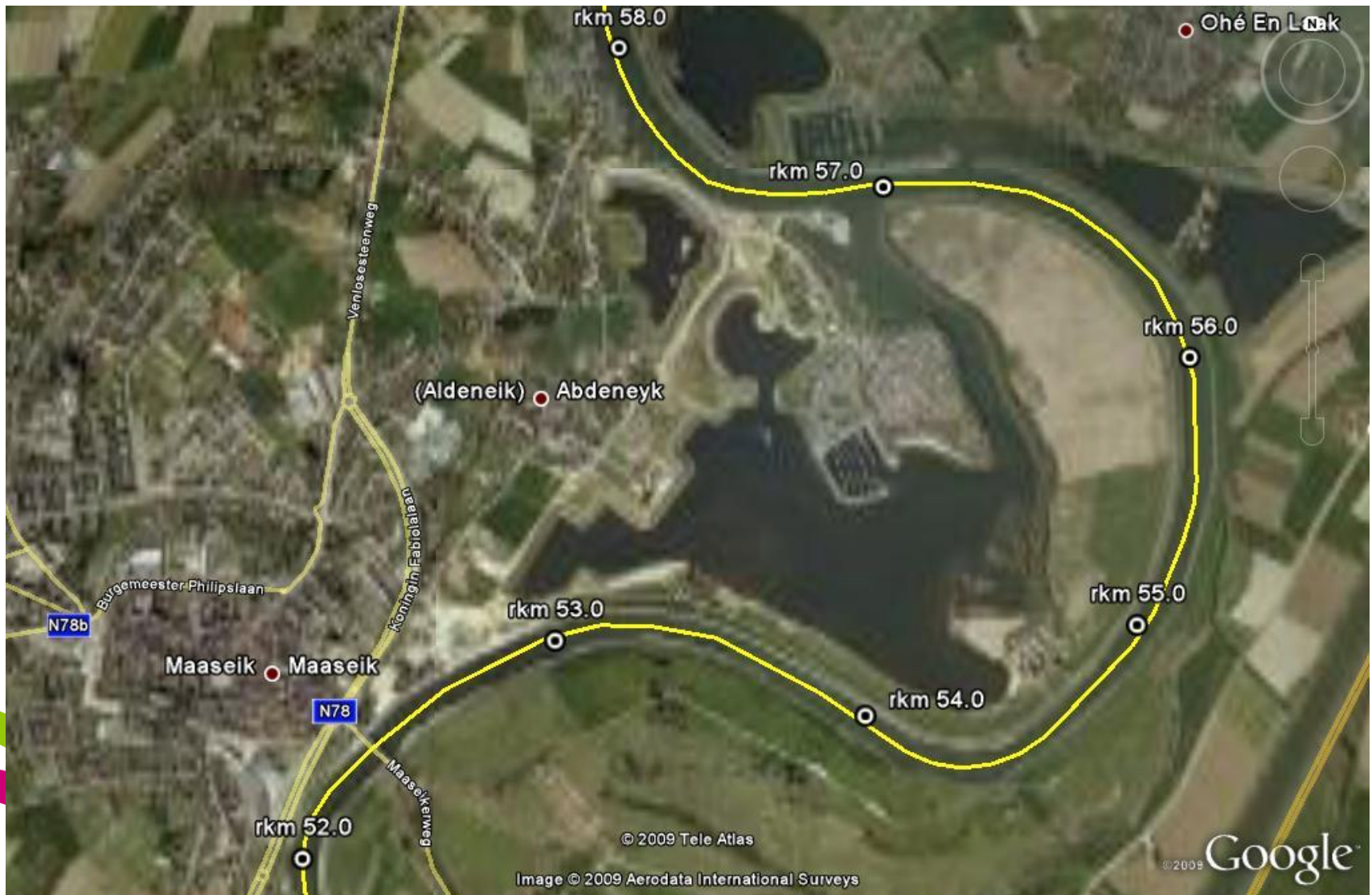
Heppeneert

middellange termijn: zomerbedverbredening
en oeeververlaging

Heerenlaak

verlegging doorvaartopening en bouw inlaatconstructie

doorvaartopening 300 m SA (van rkm. 57,0 naar rkm 57,3)

doorvaartopening 300 m SA (van rkm. 57,0 naar rkm 57,3)

